

(Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas)

Valstybės duomenų agentūros
Duomenų parengimo skyriui

ĮMONIŲ IŠLAIDŲ APLINKAI TAUSOTI _____ M. STATISTINĖ ATASKAITA APL-04 (METINĖ)

_____ - _____ - _____ Nr. _____
(Užpildymo data)

Įmonės kodas registre: _____

Adresas, ekonominė veikla nurodoma tik tuo atveju, jei ji pasikeitė.

Adresas: _____

Pagrindinės ekonominės veiklos kodas (EVRK 2.1): _____

Pagrindinės ekonominės veiklos pavadinimas (EVRK 2.1): _____

Pateikiama iki balandžio 15 d.

**Statistinės ataskaitos teikiamos internetu
vda.lrv.lt/lt/duomenu-rinkimas-is-juridiniu-asmenu**

Valstybės duomenų agentūra garantuoja gautų statistinių
duomenų konfidencialumą

Pateikia visų rūšių ir nuosavybės formų nefinansinės įmonės, įstaigos
ir organizacijos.

Informacija apie asmens duomenų apsaugą ir tvarkymą
skelbiama vda.lrv.lt/asmens-duomenu-apsauga

Jeigu įmonės pagrindinė veikla pagal EVRK 2.1 red. priskiriama klasei
„Vandens rinkimas, valymas ir tiekimas“, statistinės ataskaitos III
skyriaus 10 skiltyje „Pajamos už suteiktas paslaugas aplinkai tausoti“
pateikiamos pajamos už vandens išteklių saugojimą ir (ar) nuotekų
tvarkymą, tačiau neįtraukiamos pajamos už buitiniams ir gamybinėms
reikmėms skirtą vandens surinkimą, paruošimą ir paskirstymą.

Prieš pildydami statistinę ataskaitą perskaitykite
paaiškinimus (statistinės ataskaitos 2 priedas)

Jeigu įmonių pagrindinė veikla pagal EVRK 2.1 red. yra priskiriama
skyriams „Nuotekų valymas“ arba „Atliekų rinkimas, naudojimas ir
šalinimas“, laikoma, kad jų pagrindinė veikla yra aplinkos apsaugos ar
išteklių valdymo paslaugų teikimas.

Išlaidas aplinkai tausoti sudaro: Įmonių išlaidos aplinkos apsaugai¹ ir Įmonių išlaidos išteklių valdymui².

¹ Įmonių išlaidos aplinkos apsaugai – įmonių investicijos, skirtos tiesioginei aplinkos taršai mažinti, kraštovaizdžiui, biologinei įvairovei saugoti; aplinkos apsaugos stebėsenos sistemų einamosios išlaidos. Į minėtas išlaidas neįskaičiuojamos išlaidos veiklai, kuria nepaisant naudos aplinkai, pirmiausia tenkinami techniniai poreikiai ar vidiniai įmonės ar kitos institucijos higienos ar saugos ir saugumo reikalavimai, taip pat išlaidos gamtos ištekliams naudoti (pvz., geriamojo vandens tiekimas) ir pan. Pvz., komunalinių atliekų išvežimo, nuotekų kanalizavimo, elektromobilių įsigijimo išlaidos ir pan.

² Įmonių išlaidos išteklių valdymui apima gamtos išteklių atsargų išsaugojimą, priežiūrą ir gerinimą, todėl apima ir apsaugą nuo tų išteklių išsekimo. Statistinėje ataskaitoje teikiamos išlaidos vandens išteklių apsaugai, medžiagų atgavimui ir taupymui, energijos gamybai (elektros energijos ir (ar) šilumos) iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) (pvz., saulės, vėjo, geoterminei, vandens, deginant biologiškai skaidžias atliekas (tačiau atliekų deginimas be energijos gamybos regeneravimo priskiriamas prie atliekų tvarkymo), biodujų, malkinės medienos ar pjuvenų briketų ir pan.), tačiau neįeina išlaidos skirtos neatsinaujinančių energijos šaltinių išteklių naudojimui, valdymui ir priežiūrai, įskaitant naujų išteklių paiešką ir atradimą. Taip pat įeina išlaidos skirtos šilumos ir (arba) energijai taupyti ir tvarkyti (pvz., veiklai ir (ar) produktams, kuriais siekiama sumažinti suvartojamos energijos kiekį iš atsinaujinančių energijos šaltinių arba kuriais siekiama kuo labiau sumažinti šilumos ir energijos nuostolius, energinio naudingumo sertifikatų rengimas ir energijos taupymo galimybių įvertinimas ir pan.).

Į statistinę ataskaitą neįtraukiami aplinkos taršos mokesčiai, taip pat neįtraukiamas pridėtinės vertės mokestis, išskyrus tuos atvejus, kai jis yra negražinamas ir gali būti įskaitomas į turto įsigijimo vertę.

I SKYRIUS

ILGALAIKIO TURTO (BENDRŲJŲ INVESTICIJŲ) APLINKAI TAUSOTI ĮSIGIJIMAS

Nurodomos ataskaitinio laikotarpio išlaidos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti (bendrosios investicijos), sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (įtraukiamos įrenginių montavimo ir kitos jų įsigijimo išlaidos).

	Eil. nr.	Investicijos, iš viso, Eur	iš jų	
			aplinkos tausojimo priemonėms, Eur ¹⁷	gamybos procesui keisti, Eur ¹⁸
		01	02	03
Šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų oro teršalų kiekiui mažinti ir kontroliuoti ³	1			
Vandens ištekliams taupyti ir tvarkyti ⁴	2			
Nuotekoms tvarkyti ⁵	3			
Atliekoms tvarkyti ⁶	4			
Medžiagoms atgauti ir taupyti ⁷	5			
Dirvožemio ir požeminio vandens apsaugai ⁸	6			
Triukšmo žalos poveikiui mažinti ⁹	7			
Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugai ¹⁰	8			
Apsaugai nuo spinduliuotės ¹¹	9			
Aplinkos apsaugos mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹²	10			
Išteklių valdymo mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹³	11			
Bendriesiems ir kitiems aplinkos tausojimo tikslams ¹⁴	12			
Energijos gamybai iš atsinaujinančių išteklių ¹⁵	13			
Energijai taupyti ir tvarkyti ¹⁶	14			
Iš viso (1–14 eil. suma)	15			

³ **Šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) ir kitų oro teršalų kiekio mažinimas ir kontrolė** apima veiklą, išlaidas ir produktus, skirtus šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų oro teršalų kiekių išmetimui į aplinkos orą arba jų koncentracijoms sumažinti. Tai gali būti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo prevencija naudojant švaresnius gamybos procesus ar produktus (pvz., elektrinių transporto priemonių įsigijimas, dviračių takų tiesimas ir kt.); šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos stebėseną ar kita veikla, kuria siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą.

⁴ **Vandens išteklių taupymas ir tvarkymas** – veikla, išlaidos ir produktai, kuriais siekiama kuo labiau sumažinti vidaus vandenų vartojimą, tausoti ir (ar) didinti vandens atsargas.

⁵ **Nuotekų tvarkymas** – veikla, išlaidos ir produktai, skirti paviršinio vandens taršos prevencijai mažinant nuotekų išleidimą į vidaus paviršinius ir jūros vandenį. Pavyzdžiui, nuotekų surinkimas ir valymas, septikų įrengimas ir pan. Tai yra pagrindinė veikla įmonių, priskiriamų E 37.00 grupei pagal EVRK 2.1 red. klasifikaciją.

⁶ **Atliekų tvarkymas** – veikla, išlaidos ir produktai, užkertantys kelią atliekų susidarymui ir mažinantys žalingą atliekų poveikį aplinkai. Pavyzdžiui, atliekų prevencija, atliekų, įskaitant mažo aktyvumo radioaktyvias atliekas, surinkimas, vežimas, apdorojimas ir šalinimas, gatvių valymas ir viešųjų šiukšlių surinkimas (tačiau neįeina sniego ir ledo valymas) ir kt. Tai yra pagrindinė veikla įmonių, priskiriamų grupėms E 38.1 ir E. 38.3 pagal EVRK 2.1 red. klasifikaciją.

⁷ **Medžiagų atgavimas ir taupymas** – veikla, išlaidos ir produktai, kuriais siekiama kuo labiau sumažinti gamtinių išteklių eikvojimą, didinant vartojimo veiksmingumą, atkurti, perdirbti atliekų sraute esančias medžiagas, siekiant pakartotinio medienos, metalinių ir nemetalinių mineralų, tekstilės panaudojimo (išskyrus energijos atgavimą) ir pan. Tai yra pagrindinė veikla įmonių, priskiriamų klasėms E 38.21 ir 38.23 pagal EVRK 2.1 red. klasifikaciją.

⁸ **Dirvožemio ir požeminio vandens apsauga** – veikla, išlaidos ir produktai, skirti teršalų įsiskverbimo prevencijai, dirvožemio ir vandens telkinių valymui ir dirvožemio apsaugai nuo erozijos ir kitokio fizinio blogėjimo, įskaitant įdruskėjimą.

⁹ **Triukšmo žalos poveikiui mažinimas** – veikla, priemonės ir produktai, skirti pramonės ir transporto triukšmo kontrolei, slopinimui ir mažinimui (pvz., šokių salių garso izoliacija, veikla, skirta pramonės ir transporto triukšmo ir vibracijos mažinimui visuomenės lankomose vietose (mokyklose ir kt.). Tačiau neįeina triukšmo ir vibracijos mažinimas darbuotojų apsaugos tikslais darbo vietoje.

¹⁰ **Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga** – veikla, išlaidos ir produktai, skirti laukiniams augalams ir gyvūnams, buveinėms ir ekosistemoms (natūralioms ar pusiau natūralioms sausumos, jūrų ar kitoms vandens ekosistemoms), kurių dalis jie yra, saugoti ir / arba atkurti. Tokia veikla, priemonės ir produktai įtraukiami neatsižvelgiant į tai, kokio tipo plotai yra su jais susiję (saugomos ir nesaugomos sausumos ir vandens teritorijos, įskaitant šlapžemes, jūrinės teritorijas).

¹¹ **Apsauga nuo spinduliuotės** – veikla, išlaidos ir produktai, skirti neigiamos dalelių spinduliuotės, sklaidžiamos iš bet kurio šaltinio, pasekmėms sumažinti arba pašalinti.

¹² **Aplinkos apsaugos mokslinių tyrimų ir taikomoji veikla** – moksliniai tyrimai ir plėtra, skirta žinioms, susijusioms su visų formų taršos prevencija ir panaikinimu, kaupti. Tai apima ir naujų tyrimų žinių pritaikymą aplinkos apsaugos srityje (oro, nuotekų, atliekų, dirvožemio, biologinės įvairovės, triukšmo ir radiacijos moksliniai tyrimai ir plėtra).

¹³ **Išteklių valdymo mokslinių tyrimų ir taikomoji veikla** – moksliniai tyrimai ir plėtra, skirta žinioms, susijusioms su visų gamtos išteklių išsaugojimu, kaupti. Tai apima ir naujų tyrimų žinių pritaikymą išteklių valdymo srityje (vandens išteklių valdymo, energijos ir medžiagų atgavimo ir taupymo moksliniai tyrimai ir plėtra).

¹⁴ **Bendrieji ir kiti aplinkos tausojimo tikslai** – kiti aplinkos apsaugos tausojimo tikslai, siejami su visomis aplinkos tausojimo veiklos rūšimis, skirtomis bendram aplinkos ir (ar) išteklių administravimui ir tvarkymui ar specialiai į aplinkos apsaugą ir (ar) išteklių valdymą orientuotam mokymui ir ugdymui, ar visuomenės informavimui, kurios nėra priskiriamos kitoms kategorijoms. Taip pat įeina veikla, dėl kurios atsiranda nedalomų išlaidų, ir niekur kitur nepriskirta veikla.

¹⁵ **Energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių** – atsinaujinančios energijos gamyba, pagalbinės atsinaujinančios energijos paslaugos, stebėjimas, matavimas ir panaši veikla.

¹⁶ **Energijos taupymas ir tvarkymas** – veikla, išlaidos ir produktai, kuriais siekiama sumažinti energijos suvartojimą, pavyzdžiui, modifikacijos proceso metu, nuostolių mažinimas, energijos atgavimas iš atliekų ir kt.

¹⁷ Nurodomos išlaidos įrangai, transporto ir kitoms priemonėms (įskaitant investicijas į žemę, statinius), skirtoms neigiamam poveikiui aplinkai mažinti. Investicijos, pvz., skirtos taršai mažinti ar ištekliams valdyti, apima atskiriamas esamos įrangos sudedamąsias dalis (pvz., filtrus ar valymo įrenginius), kurias išmontavus gamybos linijos veikimas nesikeičia. Daugiau paaiškinimų rasite statistinės ataskaitos 2 priede (1.1–1.11 papunkčiai).

¹⁸ Nurodomos investicijos, skirtos taršos prevencijos ar išteklių valdymo priemonėms (metodams, technologijoms ar įrangai), kurios yra įmonės vykdomo gamybos proceso (įrangos) dalis (kai sunku atskirai įvertinti tik taršos prevencijos ar išteklių valdymo dalį), švaresniems produktams, pvz., elektrinėms transporto priemonėms (keleiviams ar kroviniams vežti – elektromobiliams, hibridiniams automobiliams ir pan.) ir (ar) jų techniniams komponentams (pvz., akumulatoriams, kuro elementams, elektros varikliams) įsigyti, reikalingai infrastruktūrai įrengti (pvz., įkrovimo stotelėms, jų komponentams) ir pan. Jei įdiegiamas visai naujas gamybos procesas (įranga) ar įsigijamas švaresnis (pritaikytas) produktas, nurodomos tik papildomos išlaidos, kurios buvo skirtos aplinkos apsaugai ar ištekliams valdyti. Šias papildomas išlaidas galima įvertinti lyginant pigiausią galimą gamybos proceso (įrangos) alternatyvą, atliekančią tas pačias funkcijas ir turinčią tas pačias charakteristikas, išskyrus aplinkos apsaugos funkcijas, ir esamo gamybos proceso (įrangos) alternatyvą. Jei nėra pigesnės ir mažiau aplinką tausojančios alternatyvos, priemonė, dėl kurios abejojama, nėra priskiriama aplinkos apsaugos veiklai ir išlaidos jai nėra pateikiamos šioje statistinėje ataskaitoje. Jei esamas gamybos procesas (įranga) pertvarkomas taip, kad mažiau terštų aplinką, ar pvz., būtų siekiama sumažinti neatsinaujinančių energijos šaltinių suvartojimą, keičiant gamybos procesą, turi būti nurodomos visos pertvarkymo išlaidos. Daugiau paaiškinimų rasite statistinės ataskaitos 2 priede (2.1–2.7 papunkčiai).

INVESTICIJŲ APRAŠYMAS

Nurodykite per ataskaitinius metus padarytas investicijas į įrangą ar infrastruktūrą, skirtas aplinkos apsaugai ir išteklių tausojimui.

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Objekto vertė, Eur
	04	05
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15	Šios eilutės reikšmė lygi šio skyriaus pirmosios lentelės stulpelio „Investicijos, iš viso, Eur“ 15 eilutės reikšmei	

II SKYRIUS EINAMOSIOS IŠLAIDOS APLINKAI TAUSOTI

Nurodomos ataskaitinio laikotarpio einamosios išlaidos aplinkai tausoti (aplinkos apsaugos ir išteklių valdymo įrangos nusidėvėjimas neįtraukiamas į statistinę ataskaitą).

	Eil. nr.	Einamosios vidaus išlaidos (atlyginimai, medžiagų, kuro ir energijos pirkimai, kitos sąnaudos), Eur ¹⁹	iš jų algos ir atlyginimai, darbdavio privalomosios draudimo įmokos, Eur ²⁰	Paslaugų aplinkai tausoti pirkimas, Eur ²¹
		06	07	08
Šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų oro teršalų kiekiui mažinti ir kontroliuoti ³	1			
Vandens ištekliams taupyti ir tvarkyti ⁴	2			
Nuotekoms tvarkyti ⁵	3			
Atliekoms tvarkyti ⁶	4			
Medžiagoms atgauti ir taupyti ⁷	5			
Dirvožemio ir požeminio vandens apsaugai ⁸	6			
Triukšmo žalos poveikiui mažinti ⁹	7			
Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugai ¹⁰	8			
Apsaugai nuo spinduliuotės ¹¹	9			
Aplinkos apsaugos mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹²	10			
Išteklių valdymo mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹³	11			
Bendriesiems ir kitiems aplinkos tausojimo tikslams ¹⁴	12			
Energijos gamybai iš atsinaujinančių išteklių ¹⁵	13			
Energijai taupyti ir tvarkyti ¹⁶	14			
Iš viso (1–14 eil. suma)	15			

¹⁹ Nurodomos visos einamosios (patirtos) išlaidos aplinkai tausoti, išskyrus paslaugų aplinkai tausoti pirkimą iš kitų organizacijų. Šios išlaidos apima energijos ir kitų medžiagų naudojimą, įmonės darbuotojų aplinkos tausojimo srityje darbą (pvz., algos ir atlyginimai, darbdavio privalomosios socialinio draudimo įmokos, nuomos mokesčiai, einamasis aplinkosaugos įrangos remontas, aplinkos apsaugos vadyba ir auditas, tyrimo taikomieji darbai), stebėsenos išlaidas.

²⁰ Nurodomos aplinkos tausojimo srityje dirbantiems darbuotojams apskaičiuotas visų rūšių darbo užmokestis ir kitos su darbo santykiais susijusios išmokos: pagrindinis darbo užmokestis, darbo užmokestis už kasmetines atostogas, išeitinės išmokos, komandiruočių dienpinigiai, ligos pašalpos, mokamos už pirmąsias dvi ligos dienas, ir kitos kompensacinio ar skatinamojo pobūdžio išmokos darbuotojams, darbdavio mokamos socialinio draudimo įmokos.

²¹ Nurodomos išlaidos aplinkos tausojimo paslaugoms pirkti (išorės einamosios išlaidos), kurios apima visus mokėjimus kitoms įmonėms, organizacijoms (nepriklausančioms atsiskaitančiai įmonei) už jų suteiktas aplinkos tausojimo paslaugas, susijusias su įmonės vykdomos veiklos sukeltu poveikiu aplinkai ar ištekliams (pvz., mokėjimai įmonėms, teikiančioms vandens kanalizavimo, nuotekų valymo, šiukšlių išvežimo paslaugas, energijos išteklių valdymo / taupymo, sistemų / įrangos įrengimo priežiūros ir pan. paslaugas). Ši išlaidų grupė apima ir pirktus mokslo tiriamuosius ir technologinės plėtros darbus.

III SKYRIUS ĮMONĖS VYKDOMOS APLINKOS TAUSOJIMO VEIKLOS PAJAMOS

	Eil. nr.	Pajamos iš šalutinių produktų, Eur ²²	Pajamos už suteiktas paslaugas aplinkai tausoti, Eur ²³
		09	10
Šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų oro teršalų kiekiui mažinti ir kontroliuoti ³	1		
Vandens ištekliams taupyti ir tvarkyti ⁴	2		
Nuotekoms tvarkyti ⁵	3		
Atliekoms tvarkyti ⁶	4		
Medžiagoms atgauti ir taupyti ⁷	5		
Dirvožemio ir požeminio vandens apsaugai ⁸	6		
Triukšmo žalos poveikiui mažinti ⁹	7		
Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugai ¹⁰	8		
Apsaugai nuo spinduliuotės ¹¹	9		
Aplinkos apsaugos mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹²	10		
Išteklų valdymo mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹³	11		
Bendriesiems ir kitiems aplinkos tausojimo tikslams ¹⁴	12		
Energijos gamybai iš atsinaujinančių išteklių ¹⁵	13		
Energijai taupyti ir tvarkyti ¹⁶	14		
Iš viso (1–14 eil. suma)	15		

²² Nurodomos pajamos, gautos pardavus šalutinius produktus, susidariusius vykdant aplinkos tausojimo veiklą (pvz., pardavus gipsą, susidariusį kaminų dujų filtruose). Pajamos už šalutinius produktus nurodomos tik tuo atveju, kai šie produktai nėra pagrindinis įmonės pajamų šaltinis. Į šią skiltį įrašomos ir pajamos, gautos už antrinių šalutinių produktų panaudojimą (pvz., deginant atliekas susidariusią energiją pardavus gyventojų patalpoms šildyti).

²³ Nurodomos pajamos, gautos už suteiktas aplinkos tausojimo paslaugas (pvz., pajamos už atliekų surinkimą ir (ar) išvežimą, nuotekų valymą, energijos gamybą iš AEI, aukštesnės nei A++ energetinio efektyvumo klasės namų pastatų statybos esamų pastatų atnaujinimo didinant energetinį efektyvumą (pastatams šiltinti) paslaugas, energinio naudingumo sertifikatų rengimą ir energijos taupymo galimybių įvertinimą ar kitas pajamas už išvardytas paslaugas aplinkai tausoti. Mokestis už vandens tiekimą nėra aplinkos apsaugos veikla ir čia neįtraukiamas).

IV SKYRIUS
APLINKAI TAUSOTI PANAUDOTOS SUBSIDIJOS

	Eil. nr.	Panaudota subsidijų, Eur
		11
Šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų oro teršalų kiekiui mažinti ir kontroliuoti ³	1	
Vandens ištekliams taupyti ir tvarkyti ⁴	2	
Nuotekoms tvarkyti ⁵	3	
Atliekoms tvarkyti ⁶	4	
Medžiagoms atgauti ir taupyti ⁷	5	
Dirvožemio ir požeminio vandens apsaugai ⁸	6	
Triukšmo žalos poveikiui mažinti ⁹	7	
Biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugai ¹⁰	8	
Apsaugai nuo spinduliuotės ¹¹	9	
Aplinkos apsaugos mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹²	10	
Išteklių valdymo mokslinių tyrimų ir taikomajai veiklai ¹³	11	
Bendriesiems ir kitiems aplinkos tausojimo tikslams ¹⁴	12	
Energijos gamybai iš atsinaujinančių išteklių ¹⁵	13	
Energijai taupyti ir tvarkyti ¹⁶	14	
Iš viso (1–14 eil. suma)	15	

Pastabos:

Prašome nurodyti, kiek laiko skyrėte šiai statistinei ataskaitai pildyti: _____ val. _____ min.

Dėkojame už dalyvavimą statistiniame tyrime

(Statistinę ataskaitą užpildžiusio asmens vardas ir pavardė)

(Telefonas)

(El. paštas)

Pasiteirauti mob. tel.: + 370 655 92 718; + 370 650 74 665 arba el. paštu ataskaitos@stat.gov.lt.